

Съдържание:

1. Регионален преглед	1
• Законодателни и институционални реформи	1
• Добри практики	2
• Събития	3
• Неправителствен сектор	5
2. Български преглед	6

1. Регионален преглед

Законодателни и институционални реформи

Босна и Херцеговина – прие се нов Закон за защита от домашното насилие в края на март тази година. Законът, чийто превод на английски може да бъде видян на интернет-страницата на STOPVAW, дава дефиниция на термина „домашно насилие“. Законът предвижда мерки за защита, включително и отстраняване от дома, ограничителна заповед, защита на жертвата от последващо домашно насилие и психо-социални услуги за насилниците. Нарушението на новоприетия закон се счита за престъпление и на нарушителя се възлага глоба в размер от 2000 до 1000 конвертируеми марки (местната валута в Босна и Херцеговина), а служебно лице, което не докладва за случай на домашно насилие, може да бъде глобено и да получи не по-малко от 50 дни затвор.

Сърбия и Черна Гора – От 1 юли влиза в сила нов Закон за семейството, въвеждащ защитни мерки за жертвите на домашно насилие. Законът беше приет на 17 февруари с 157 гласа „за“ и 67 „против“. Законът предвижда извеждане на насилника от жилището, независимо чия собственост е то, както и ограничителни заповеди. Приемането на закона беше широко огласено в медийното пространство, отправяйки послание до обществото, че домашното насилие не може повече да бъде третирано като частен проблем. Някои женски организации от малки градове в Сърбия информират, че много жертви възлагат големи надежди на закона и се интересуват от възможностите, които той предлага още преди фактическото му прилагане.

Таджикистан – След като беше приет през март, влезе сила Закон за равнопоставеност на половете. Законът се състои от 5 глави, които гарантират равнопоставеността на жените и мъжете в социално-икономическата сфера. Предвидено е разработването на единна държавна политика по въпросите на пола, изпълнителни органи, които да контролират избора и назначаването на жени на по-високи правителствени длъжности, съблюдаването на новия закон от прокурора, възможност синдикатите да участват при вземането на решения, засягащи равнопоставеността на половете, както и упълномощаване на съдебните власти да определят наказания при нарушаване на закона.

Турция – В резултат на тригодишна кампания, провеждана от женски организации в Турция, беше изготвен нов *Наказателен кодекс*, в който са включени членове, засягащи равнопоставеността между половете, както и защита на правата на момичетата и жените в страната. Въпреки това, представители на женски организации коментират, че в закона все още присъстват дискриминационни клаузи. Правителството отложи предварително заявената дата 1 юни, от която новият Наказателен кодекс трябваше да влезе в сила, за да му направи последен преглед.

Добри практики

Сърбия и Черна Гора – Представен беше *първият алтернативен доклад* пред Комисията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените (CEDAW), който ще бъде разгледан от Комисията веднага щом и правителството предостави своя доклад. Правителството на Сърбия и Черна гора е задължено да представи доклад пред Комисията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените за периода 1992 – 2003, който по неофициална информация се очаква да бъде изготвен през септември - октомври 2005. С цел да се подобри сътрудничеството с държавните органи и да се ускори изготвянето на правителствения доклад, авторите на алтернативния доклад – организацията Гласове на различieto: група за насърчаване на женски политически права, изпратиха изготвения от тях алтернативен доклад и до членовете на Националния съвет по равнопоставеност на половете към правителството на Сърбия, до 100 експерти в Министерството на труда, заетостта и социалната политика, и длъжностните лица, отговорни за написването на правителствения доклад. Алтернативният доклад разглежда съществуващата законова база, политиките и реалното положение на жените в страната през последните 10 години в контекста на членове 5, 6, 7, 11 и 12 от Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените. В доклада се посочва, че с малки изключения законодателството в страната не отговаря на европейските и на заложените от CEDAW стандарти, но се очаква да бъде подобрено тъй като няколко закона, засягащи правата на жените, са в процес на изготвяне или приемане. Сред посочените недостатъци са неуспехите на институциите да посрещнат нуждите на жертвите на домашно насилие. Като възможни причини са посочени липсата на съответни законови разпоредби, неадекватната законова защита, често пъти водеща до повторна травматизация на пострадалите жени, наследената от миналия режим политика на съда и държавните институции да защитават семейството, а не жертвата на насилие в него и т.н. Отбелязани са и опитите на новото правителство да въведе по-добри мерки за защита, включително и създаването на подслон, който ще бъде охраняван от полицията 24 часа в денонощието. Текстът на алтернативния доклад е достъпен на английски език на интернет страницата на STOPVAW (<http://www.stopvaw.org/31May20052.html>).

Украйна – Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и Международната организация по труда) МОМ проведеха *семинар* през април за над 50 служители на чуждестранни консулски служби с цел да ги обучат да идентифицират потенциални жертви на трафик на хора. Сред говорителите имаше представители на международни организации, гражданското общество и различни министерства в страната. МОМ и Ла Страда – Украйна предоставиха информация за нивото на емиграция и законодателство, насочено срещу трафика. Ла Страда обяви и първата безплатна гореща линия, предлагаща консултации на хора, планиращи работа, брак или други важни събития в чужбина.

Събития

Армения – На 4 април се проведе представяне на работата на Центъра за женски права, на която присъстваха посланици, председатели на международни и местни организации, бизнесмени. Те се запознаха с изложба на предмети на изкуството – създадени от ръцете на жертвите на насилие, които са били подпомагани от организацията. Бяха представени филм и книга „За оцеляването“, разказващи за дейността на Центъра за женски права и в частност за горещата телефонна линия, кризисния център и центъра за спешна помощ, които се поддържат от организацията. Бяха набрани средства, които ще се използват за организиране на летен лагер на децата на клиентите на центъра. Проведе се и първа по рода си в Армения церемония по награждаване на личности, подпомогнали работата на центъра. Сред отличените бяха съдия, трима педагози и двама полицаи.

Белорусия – Районният съд осъди Владимир Исаченка на 15 години затвор за склоняване към сексуална търговия. Той е примамил 168 жени от Беларусия към сексуално робство в чужди страни, за което е получил 79 000 щатски долара. Съдът осъди и на 8 години затвор съпругата на Исаченка и бивш служител на Министерството на културата, съответно за съучастничество и за подпомагане на издаването на документи, осигуряващи визи за Италия на трафикираните жени. Наложена беше и конфискация на имуществото на тримата осъдени.

Грузия – Въпреки че законът в Грузия не позволява *женитба преди детето да навърши 14 години*, азербайджанските момичета, живеещи в Грузия са насилвани да се омъжат на много ранна възраст. Някои омъжени на 11-годишна възраст момичета до 15-тата си година вече имат по няколко деца. Поради тази практика в селата с преобладаващо азербайджанско население се броят на пръсти момичетата над 13 години, които посещават училище.

Киргизстан – Започна *национален дебат* за традиционната практика по отвличането на жени в страната. Над 50 процента от омъжените жени в Киргизстан са сключили брак след като са били отвлечени от съпрузите си, като поне една трета от тях са били насилени да го направят. Жените биват открадвани направо от улицата или от домовете им, след това ги затварят в къщата на мъжа, където ги покриват със символичен бял воал, а бъдещите им съпрузи им отнемат девствеността, като с това задължават жените да се омъжат за тях, за да не посрамят рода си. Тази практика е била нелегална по времето, когато Киргизстан е бил Съветска република; противоречи и на приетия през 1994 Наказателен кодекс, който обаче е много слабо познат и рядко се прилага. Повдигането на национален дебат по темата беше подпомогнато от филми и изследвания на чуждестранни режисьори и социолози, запознаващи широката общественост със случаи на отвличане, които са завършвали със смъртта на жената, но на извършителите на престъплението не са повдигнати обвинения. Киргизстан е ратифицирал Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените през 1995, като през 2004 е представил втория периодичен доклад. В тази връзка, Комисията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените изрази силно неодобрение към бездействието на правителството спрямо тези дискриминационни културни практики, обръщайки му внимание да предприеме активни действия за елиминирането им.

Молдова – В доклад на *Амнести Интернешънъл* се акцентира върху трафика на хора като един от най-сериозните проблеми в Молдова. Според статистика на МОМ 80 процента от трафикираните жени са били жертви на домашно насилие преди попадането им в трафик или стават такива след завръщането си. Разработваният от правителството Национален план срещу трафика на хора не беше приложен до края на 2004 г. Женски организации в страната посочват, че трафикираните жени и момичета не се третират като жертви на престъпление, а само се освобождават от съдебна отговорност за деянията, които са били принудени да извършат от трафикантите, и то само в случай, че сътрудничат на полицията.

Сърбия и Черна гора – ОССЕ организира на 26 май конференция, целяща защита на правата на трафикираните и противодействие на трафика на хора. В събитието участваха повече от 100 правителствени и неправителствени експерти и работещи срещу трафика на хора в различни страни, участващи в ОССЕ. Специалният представител на ОССЕ, отговарящ за борбата с трафика на хора, отбеляза, че е постигнат напредък, но все още е далечен моментът, когато трафикът на хора ще изчезне като практика, което изисква страните да преразгледат стратегиите си за справяне с проблема. Представителите на отделните страни използваха конференцията, за да обменят добри практики и различни методи за идентификация на жертвите. Председателят на ОССЕ похвали усилията на Сърбия и Черна гора в борбата с трафика на хора – в страната бяха обучени полицейски служители и беше създадена специална служба, идентифицираща и подпомагаща жертвите на трафик. Беше отбелязано, че това е добър модел, който може да бъде следван и от други държави.

Сърбия и Черна Гора – В отговор на представения на 3 май *първоначален доклад* на Сърбия и Черна Гора за изпълнението на Международната конвенция за икономически, социални и културни права, на 13 май Комисията по икономически, социални и културни права оповести заключителния си доклад за Сърбия и Черна Гора. В доклада на Комисията се подчертава слабата представеност на жените в парламента и липсата на Закон за равнопоставеността на половете, както и високият процент на домашно насилие и трафик на жени в страната. Комисията препоръчва създаването на служба за равнопоставеност и предприемане на стъпки по изпълнението на наскоро приетия Закон за борба с трафика на хора, както и приемането на Национален план за действие срещу трафика на хора. Комисията поиска и информация за броя на жертвите на сексуално и домашно насилие, упражнено върху жените в резултат от военните конфликти.

Турция – Според *доклад на Амнести интернешънъл* половината от жените в Турция са жертви на домашно насилие. Въпреки че Турция предприе големи съдебни реформи, за да си осигури членство в ЕС, женски организации от страната обвиняват управляващата партия, че възпрепятства положителни реформи в тази област, поддържайки традиционните модели на дискриминационно отношение към жените. Липсата на адекватно законодателство или неефективността на съществуващото, нежеланието на полицията да съдейства на жертвите в случаи на домашно насилие, наличието на само 6 подслона в 65-милионна Турция, обезкуражават насилваните жени да търсят правата си и ги обричат на произвол и насилие.

Турция – През май *започна национална кампания*, целяща да сложи край на т. нар „убийства на честта“, при които член на семейството (най-често баща или брат) убива жена от рода като наказание за държание, което семейството ѝ намира за накърняващо семейната чест. Подобно поведение включва случаите, когато жената има извънбрачна връзка, когато напуска съпруг, упражняващ насилие върху нея, и дори случаите, когато тя става жертва на сексуално насилие. Кампанията се финансира от Английското Министерство на външните работи и въпросите на Британската общност се реализира в сътрудничество на неправителствени организации с турското правителство, което за първи път се включва в подобна кампания и с това се присъединява към многогодишните усилия на женските организации в Турция. Турското правителство признава, че през 2004 година 43 жени са били жертви на „убийства на честта“, а според защитниците на човешки права броят е значително по-висок. Този тип убийства се извършват най-често в югоизточните селски райони на Турция, където няма подслони за жени, осигуряващи им защита. Скорошните законодателни промени в Турция засегнаха проблема с липсата на подслони (те са само 14 в многомилионна Турция) и регламентираха откриването на подслони във всички големи общини. Според новия Наказателен кодекс „убийствата на честта“ вече няма да се ползват със статут на смекчаващи вината обстоятелства в съда, но критиците на новия закон отбелязват, че е оставена „вратичка“, като не е била елиминирана възможността убийствата да се оправдават като реакция на „несправедлива провокация“ от страна на жената.

Турция – В края на май жена, участвала в телевизионно предаване, посветено на домашното насилие, беше *простреляна от сина си*, твърдящ, че тя е посрамила семейството му. Подобни телевизионни програми, в които жени-жертви на домашно насилие открито разказват за личните си истории, са популярни, но заради зачестяването на подобни инциденти, в Турция започна дебат дали подобни предавания да продължат да се излъчват. Две от най-популярните такива предавания вече бяха свалени от ефир. Остава открит въпросът дали телевизионните шоута помагат на жертвите да споделят своята болка и да разберат, че не са сами в нея, или просто се възползват от нея с комерсиални цели.

Унгария – Комисията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените разгледа *молба* от унгарска гражданка – жертва на домашно насилие срещу Унгария за неспазване на подписаните задължения по Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените и за неуспех да бъде осигурена ефективна защита на жената и двете ѝ деца от бившия ѝ съпруг-насилник. Едното от децата на жертвата страда от силно психическо разстройство, което става причина подслоните за жертви на насилие в страната да ѝ откажат съдействие. Въпреки многобройните сигнали на жертвата до държавата, молби за защита от бившия ѝ съпруг и повдигнати наказателни обвинения, нейните опити да убеди държавата да предприеме адекватни стъпки за защита на жената и двете ѝ деца, остават безуспешни и я принуждават да се обърне за помощ към Комисията. След като разгледа молбата ѝ, Комисията препоръча на Унгарското правителство да предприеме незабавни мерки, осигуряващи закрила на жената и децата ѝ, като осигури адекватна грижа за детето, правна и психологическа подкрепа за жената, а също и обезщетение за физическите и психически щети, които са ѝ били нанесени. Беше още препоръчано правителството да предприеме необходимите стъпки за защита на унгарските жени срещу домашно насилие – гласуване на закон срещу домашното насилие, осигуряване на обучение за съдии, адвокати и служители, прилагащи законодателството, които да осигурят бързи и ефективни разследвания на случаите на домашно насилие в съответствие с изискванията на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените, както и осигуряване на достъп на жените до съдебната система и центровете за рехабилитация.

Чехия – Катарският принц Хамид бин Абдал Сани е изправен пред чешкия съд по *обвинение в сексуална злоупотреба на малолетни момичета*. Принцът пребивава в Прага от дълго време, но не се ползва с дипломатически имунитет. Според информацията на чешката полиция принцът заплащал на две възрастни жени да намират малолетни момичета ежедневно. Момичетата били предимно между 12 и 15 годишни и получавали заплащане за всяко посещение така, както и възрастните жени. Обвинения са повдигнати и на двете жени, предоставяли децата.

Неправителствен сектор

Азербайджан – *Стартира нов проект* за сексуално насилие и дискриминация на основа на пола, организиран от Азербайджанските еврейски жени. Целта на проекта е да подпомогне жертвите на сексуално насилие и да обучи медицински персонал как да предлага адекватно медицински услуги и юридически консултации на жертвите. Работата ще се проведе в две групи – първата за медицински работници, а втората за имигрантки, разведени и самотни жени, които са идентифицирани като рискови групи, уязвими към сексуално насилие от страна на своите партньори или работодатели.

Сърбия и Черна Гора – Реализира се *регионален проект* „Да защитим човешките права на жените в Западните Балкани“, организиран от холандската организация Комитет на хуманистите за човешки права, която си партнира по него с над 14 НПО от региона. Целта на проекта е да осъществи обширни национални изследвания, в които всеки национален партньор ще изследва

нивото на хармонизация на националното законодателство с международните стандарти, реалната ситуация, свързана с домашното насилие – факторите, които го причиняват и начините за справяне с него, и ще предложи на правителствата и НПО в съответната страна възможни стратегии за елиминиране на домашното насилие. Тези национални изследвания ще послужат като база за дълбочинно регионално изследване, което ще бъде публикувано на английски. Втората част на проекта е насочена към разработване на лобистки стратегии в съответствие с нуждите на всяка отделна страна. Партньорите, които участват от сръбска страна са Глас на различието – група за насърчаване на политическите права на жените, Автономен женски център и Комитет на адвокатите за човешки права. Първите резултати от проекта се очакват да бъдат готови през октомври 2005.

2. Български преглед

Бургас - През април тази година успешно *приключи проект* "Нови практики за намаляване на домашното насилие и негативните последици от него, чрез екипен подход на взаимодействие между полицията и НПО Деметра в гр. Бургас". Той се реализира от Асоциация „Деметра“ през 2004 - 2005 година и се финансира от Правната програма на Фондация „Отворено Общество“. Проектът целеше създаване и прилагане на нови практики в работата на полицията и НПО по проблемите на домашното насилие и ре-виктимизацията на жертвите. Задачите, които си постави проектът, бяха: усъвършенстване и развитие на професионалните знания и умения на полицейския състав за работа по проблема домашно насилие; изследване и създаване на база данни за семейства с висок риск от домашно насилие и прилагане на модели за работа по проблема, свързан с домашното насилие. Тези цели и задачи бяха постигнати чрез обучения, изследване и създаване на база данни за семейства с висок риск от домашно насилие, прилагане на нови практики за работа с домашното насилие, издаване на книжка, описваща подхода в новата практика, и заключителна конференция, на която бяха отчетени резултатите и мултиплицирани добрите практики.

Бургас – Асоциация „Деметра“ приключи през март едногодишен *проект* "Повишаване чувствителността на обществото по проблема трафик на хора и въвличане на ключовите институции за работа с него". Проектът се финансира от Фондация IREX и Департамента на САЩ.

Бургас – излезе от печат *пилотното издание* на подготовения от Асоциация „Деметра“ *наръчник* с база данни, предназначен за правителствени и неправителствени организации, работещи по проблема за трафика на хора, както и за широката общественост. Базата данни е разработена като самостоятелен програмен продукт с финансовата подкрепа на Фондация IREX – програма SECAT, и Демократичната комисия към правителството на САЩ. Амбицията на авторския екип – Дияна Видева, Йовка Пашова и Венелина Бахченова е периодично да допълват книжката и да поддържат нейната актуалност и полза за потребителите. В изданието са разработени темите за разликата между трафик и каналджийство, изследвано е както вътрешното законодателство, насочено към борбата с незаконния трафик, така и международните актове в областта на трафика, включена е информация за държавните институции и неправителствените организации, занимаващи се с проблема на трафика на хора в Бургаски регион, предложени са статистика за трафика и методи за разпознаване на пост-травматичната симптоматика.

Бургас - Излезе от печат *наръчник с добри практики* в работата с жертви на домашно насилие „Заедно в борбата срещу домашното насилие“. Изданието е инициатива на Асоциация „Деметра“ и се осъществява с финансовата подкрепа на Институт „Отворено общество“ в рамките на проект: „Нови практики за намаляване на домашното насилие и негативните последици от него

чрез екипен подход на взаимодействие между полицията и НПО „Деметра“ в град Бургас. В него са включени въпроси за видовете насилие, последиците от тях, както и признаци за наличие на насилие в една връзка. Приложена е статистика за насилието в България, както и пълният текст на Закона за защита срещу домашното насилие. Представен е проектът „Нови практики за намаляване на домашното насилие и негативните последици от него...“, както и пилотна методика за работа с домашно насилие и описания на конкретни случаи.

Бургас – През юни *приключи проект* „Намаляване риска от трафика на жени и деца“, реализиран от БЧК – Бургас в партньорство с регионалния център на МОМ в Бургас, РДВР – Бургас и Дом за временно настаняване „Надежда“ – Бургас. Проектът целеше повишаване на обществената ангажираност по проблемите на трафика на жени и деца и развиване на умения у младите хора за вземане на информирани решения. За да се реализират тези цели, бяха направени презентации на тема „Намаляване на риска от трафик на жени и деца“ от младежи-доброволци на Българския младежки червен кръст в училища на територията на Бургас и общинските центрове и беше изработен и монтиран на централно място в града най-дългият транспарант „Отвори очи! Трафик на хора“ с мотото на кампанията и подписите на всички младежи, обхванати в кампанията. С цел мобилизиране на местните ресурси за промяна на обществената нагласа и внимание към проблема за трафика на жени и деца беше организиран дискуссионен форум с участието на младежи-доброволци на БМЧК, ученици и представители на местните институции и организации, имащи отношение към проблема „трафик на жени и деца“, като материалите от форума бяха издадени и разпространени сред училищата и социалните заведения. Беше проведено и анкетно проучване в училищата и по интернет за степента на информираност и чувствителност към проблема, а резултатите се публикуваха в местните медии.

Варна - 28 – 29 Центърът за изследвания и политики за жените организира и проведе четвърто обучение по *Общоприложима политика за равнопоставеност на половете*, организирано от Център за изследвания и политики за жените с представители на Съюзът на жените към Конфедерация на труда „Подкрепа“, Българската асоциация на регионалните агенции за развитие и местни неправителствени организации, местните власти, неправителствени организации, журналисти и др.

Дупница - Асоциация „Знание, успех, промяна“ *стартира едногодишен проект* "Център за работа с жени, претърпели домашно насилие" в началото на годината. Проектът се реализира в община Дупница. В центъра жените могат получават индивидуални, групови, семейни психологически консултации, чиято цел е да стимулира потенциала на жената за излизане от позицията на жертва, водеща след себе си до емоционална и икономическа независимост. Предвидена е и работа с мъже, упражняващи насилие, с цел да им се помогне да преодолеят агресивното си поведение и други предпоставки, водещи до насилие. Предлагат се и безплатни юридически консултации, които дават възможност на жените да ползват компетентна юридическа помощ, да получават информация за гражданските си права, както и ефективна гражданска защита.

Дупница – Асоциация „Знание, успех, промяна“ стартира през март *гореща телефонна линия (ГТЛ)* за подкрепа на жени, станали жертви на насилие. Освен психологическа подкрепа, консултантите на линията предоставят и информация за възможностите, които имат пострадалите жени, като се обсъждат стъпките, които могат да се предприемат и ако е необходимо жените биват насочвани към подходящи служби и програми. ГТЛ е с работно време от 13.30 часа до 17.30 часа всеки работен ден и си сътрудничи с полицията, с Българската национална телевизия, с общината в Дупница, с Дирекция "Социално подпомагане" и с прокуратурата. Стартирането на линията се предшестваха от обучение на доброволците за работа на ГТЛ, проведено от Асоциация Анимус. По време на обучението се дефинираха

границите на телефона и възможностите за подкрепа, стартиране, стратегия за развитие, управление и популяризиране на горещата телефонна линия, екипна работа, типове обаждания, и принципите на работа на ГТЛ.

Перник – Фондация "П.У.Л.С." завърши едногодишен *проект* „Полицията – ефективен партньор в борбата срещу насилието над жени и деца, жертви на насилие“, финансиран от Правна програма на Фондация „Отворено общество“. Проектът се реализира в сътрудничество с РДВР – гр. Перник и беше насочен към повишаване на общественото доверие в българския полицаи в ситуации на домашно насилие и изграждане на стратегия за съвместна работа между двете организации. Проектът имаше за цел и да създаде условия за ефективна директна и превантивна работа с жертви на домашно насилие, чрез изграждане на отношения на сътрудничество между представители на полицията, съда, прокуратурата и службата за работа с жени и деца, жертви на насилие, както и да изгради чувствителност у представителите на полицията към проблема домашно насилие над жени и деца. За да реализира тези цели, фондацията осъществи съвместна пресконференция с представителите на РДВР – гр. Перник, провеждане на анкетно проучване сред 600 лица за изследване нагласите на хората за работата на полицията в случаите на домашно насилие и проследяване на потребностите на представителите на полицията за работа с жертви на домашно насилие, мониторинг на местната преса при представяне на образа на полицаия, регионална конференция с представители на полицията от града и региона, повишаващ чувствителността тренинг за 45 представители на полицията, дискусии в училища от региона с цел превенция на насилието и агресията сред подрастващите, както и създаване на добра практика за „водене на случай“ между РДВР, Перник и Фондация „П.У.Л.С.“

Перник – на 30 април *завърши проектът* „За гражданска нетърпимост към домашното насилие в малките населени места от регион Перник“ на Фондация „П.У.Л.С.“. Той целеше повишаване сензитивността и информираността на населението от региона на Перник, особено малките населени места по проблема домашно насилие над жени, чрез провеждане на активна кампания за превенция и образование. Дейностите в проекта, целяха и промяна на виктимизиращите нагласи към жените и децата, преживели насилие и инициране на гражданска нетърпимост към всички форми на насилие в семейството, чрез активно участие на хората в общността. Проектът стартира през ноември 2004 и в рамките на подготвителния му етап се проведе и мащабна информационна кампания за отбелязване на 16-те Световни дни за борба с насилието над жени. В рамките на същинската част от проекта бяха проведени 4 работни срещи с представители на правителствени и местни структури от гр. Батановци, с. Драгичево, гр. Брезник и гр. Трън. Проведени бяха и четири обществени дискусии с населението от тези места с цел провокиране на гражданска активност в местното население спрямо формите на домашно насилие. В срещите и дискусиите, разясняващи формите и последиците от домашното насилие върху жените и децата, правата на жертвите, службите, чието съдействие пострадалите могат да потърсят и възможните начини на реагиране, когато човек от общността става свидетел на ситуация на домашно насилие, взеха участие над 150 човека от четирите населени места.

Русе - На 12 май Русенският районен съд *приложи за първи път новоприетия Закон срещу домашното насилие* и разпореди съпруг да се отстрани от съвместно обитаваното жилище за срок от една година като му се забрани да приближава жилището и местата за социални контакти на пострадалите лица за същия срок. Пострадалата жена се обръща на 29 април за помощ към „Център Надя“ – клон град Русе и адвоката на „Център Надя“ - г-жа Иванова подава жалба в Районен съд Русе за привременна мярка по закона за домашното насилие. Подаде се жалба в съответното РПУ на 03 май при гл. сержант Кьосев. Последва заповед за незабавна защита на молителката, издадена от магистратите, в изпълнение на която на 16 май полицаи от съответното РПУ, извеждат насилника от семейното жилище.

София – От 12 до 14 май се проведе *Седмата национална годишна среща на неправителствените организации в България, ангажирани с проблемите на жените*. Темата на тазгодишната среща беше: "Десет години от приемането на Пекинската декларация и платформа за действие". Над 100 гости и участници, представители на НПО, ангажирани с проблемите на жените, медии, институции и организации, местни власти се запознаха с прегледа на изпълнението на Пекинската декларация и платформа за действие в света и в България. Бяха представени презентации за Целите на хилядолетието на ООН, специфичните цели и определени за България, както и за Националния план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за 2005 г. Връчиха се и традиционните награди, присъдени на участниците в IV-ия конкурс за журналистически материал, посветен на равнопоставеността на половете в България, организиран от Центъра за изследвания и политики за жените и Центъра за развитие на медиите. Участниците в срещата обсъдиха и направиха нови предложения към препоръките, изготвени от експертите на ЦИПЖ на базата на изследванията, направени в рамките на програма „Агенция за мониторинг на равнопоставеността на половете“ през 2003-2005 г. Взе се решение препоръките, отнасящи се до конкретни и краткосрочни ангажименти на изпълнителната власт и други структури, да бъдат внесени официално от името на участниците в Националната годишна среща в Националния съвет за равнопоставеност на жените и мъжете към Министерския съвет, Икономическия и социален съвет, Комисията за защита от дискриминация, Сектора за равни възможности на жените и мъжете към МТСП. Националната среща завърши с кръгла маса на тема "Преодоляване на стереотипите за ролята на жените и мъжете в публичния и частния живот чрез образователната система", в която участниците подкрепиха предложението за създаване на набирателен фонд за подготовката и издаването на Енциклопедичен справочник "Стоте най-влиятелни жени в културната и обществената история на България". ЦИПЖ отправи покана за партньорство към организациите, с които вече е изградила дългогодишни взаимоотношения на сътрудничество, като им предложи да ги представлява в работата на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет. Участниците в Националната годишна среща подкрепиха предложението на ЦИПЖ за стартиране на електронна дискуссионна група „Среща“, която има амбицията за първи път в България да предостави виртуално пространство за размяна на идеи и информация на НПО, обществени личности и институции от цялата страна, ангажирани с проблемите на жените.

София – На 7 юни се проведе *конференция* на тема: „Противодействие срещу трафика на хора“ в Нов български университет (НБУ). Събитието е организирано от Департамент "Право" на НБУ като сред лекторите и участниците присъстваха представители на Национална служба за борба с организираната престъпност, Фондация Асоциация "Анимус", студенти и преподаватели от НБУ и други висши училища. Мария Петрова представи дейността на Асоциация „Анимус“ като български представител на международната програма срещу трафик на хора Ла Страда като посочи причините и последиците от трафика на хора, рисковите групи, уязвими към трафик, процедурите за кризисна интервенция и подпомагане на жертвите след завръщането им в България. Нона Костадинова, доброволец в организацията, разказа за работата по случаи на трафик на Горещата телефонна линия за жени и деца, жертви на насилие. Румен Течев изнесе доклад на тема „Взаимодействие между НПО и полицията в борбата с трафика на хора“ и дискутира различни възможности за съвместни действия между НПО и полицията по проблема на трафика, подчертавайки важноста на подобно сътрудничество за по-ефективна превенция и борба с трафика на хора и подпомагане на трафикираните жертви. Студентката от НБУ в специалност „Право“ Анна Търпенова запозна аудиторията с правната уредба на борбата с трафика на хора като акцентира върху влезлия в сила през 2004 година Закон за борба с трафика на хора. Конференцията приключи с обстойния доклад на ст. ас. Ралица Костадинова на тема „Трафикът на хора – престъпление по българския наказателен кодекс“, който повдигна въпроса за необходимостта от синхронизиране на Закона за борба с трафика на хора с Наказателния кодекс. Конференцията беше интересно начинание, в резултат от което

аудиторията придоби една по-реалистична картина за това какво представлява проблемът „трафик“ в съвкупността на социално-психологическите и наказателно-правните му аспекти. Участниците в срещата изказаха мнение за полезността на инициативата и необходимостта подобни срещи на представители на неправителствения сектор, полицията и академичната общност да се случват по-често.

София - На 18 юни БТВ *стартира кампания* „С „Море от любов“ срещу домашното насилие“. Поводът е равностметката, че през последните три години, при повечето случаи на раздяла, представени от водещата на предаването Наталия Симеонова, става въпрос за физическо посегателство или за системен побой над жени и деца. „Море от любов“ получи подкрепата на главния секретар на МВР ген. л-т. Бойко Борисов. Наталия Симеонова се ангажира със създаването в България на временен подслон за малтретирани жени.

* * *

Център за изследвания и политики за жените изказва благодарност на организациите, които редовно ни предоставят информация за своите инициативи и допринасят за изчерпателното и богато съдържание на рубриката „Български преглед“.

Бюлетинът се изготвя от Център за изследвания и политики за жените, който е българският наблюдател в рамките на проекта Stop Violence Against Women (“Спрете насилието над жени”).

За контакти:

**Център за изследвания и политики за жените
ул. "Триадица" 6, етаж 1, офис 101,
тел/факс: 02/ 980 6265
e-mail: cwsp@cwsp.bg, www.cwsp.bg**